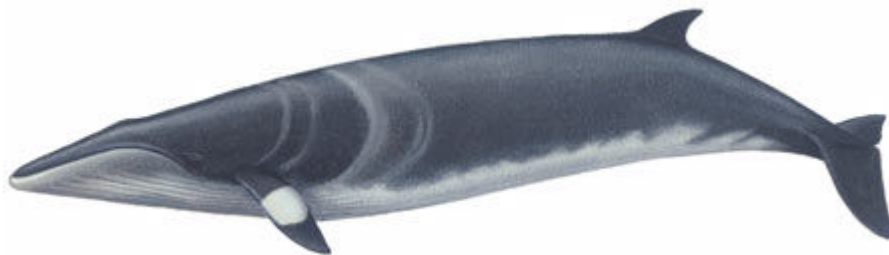

Vågehval

©Birgitte Rubæk

Vågehval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Alternativt på dansk: Sildepisker

Engelsk: Minke whale

Tysk: Zwergwal

Fransk: Balaenoptere acutorostrata

Spansk: Ballena picuda

Beskrivelse:

Slank mellemstor hval med meget spidst hoved. Rygfinnen er seglformet og forholdsvis høj. Den sidder 2/3 af dyrets længde fra snudespidsen. Halefinnen er forholdsvis bred og kan udgøre 1/4 af dyrets længde.

Voksne dyr er mellem 6,75 m og 10 m lange og vejer 5 -10 t. Ved fødslen er ungen c 2.5 m lang og vejer omkring 350 kg.

Der er 30-70 bugfurer der altid ender før navlen, nogle gange når furerne kun til lige efter lufferne.

Der er 230-360 barder i hver overkæbehalvdel, de er fra 12 cm (fortil) til maksimalt 20 cm (bagtil) lange.

Udbredelse:

Oceanisk og kystnært i hele Nordatlanten, men ret sjælden i deciderede tropiske havområder. Om sommeren er hovedudbredelsen flyttet mod nord til arktiske havområder, mens der om vinteren sker en forskydning mod syd. Vågehvaler kan imidlertid også ses på unormale steder til unormale tidspunkter.

Er observeret langs hele den norske kyst op til Hvidehavet. Kendes også fra Island og Færøerne. Om efteråret er der koncentrationer langs Skotlands vestkyst og om sommeren er den ret hyppig i den nordlige Nordsø og i Skagerrak. Lejlighedsvis indvandrer til de danske farvande og Østersøen. Er sjælden i Kanalen, men ret hyppig i Det irske Hav og Biscaya Bugten. Forekommer måske ved den nordafrikanske Atlanterhavskyst. Findes også i det vestlige Middelhav.

Adfærd:

Danner normalt kun små flokke på op til tre dyr. Større ansamlinger er

kendt i forbindelse med fourageringen. Det formodes at der er en geografisk opsplitning efter køn og alder. Svømmer forholdvis hurtigt. Orienteringskig samt kraftspring er rapporteret for arten. Halefinnen vises ikke under neddykningen. Blåsten er meget svag. Hvalen blæser 5-8 gange i intervaller af 3-8 minutter. Blåsten og rygfinnen ses samtidig. Hvalen kan være neddykket i op til 20 minutter. Hvor langt den dykker ned vides ikke med sikkerhed, men da den lever af overfladedyr er der nok normalt ikke tale om mere end 50 m. Nogle individer er ret nysgerrige og bliver tiltrukket af mindre både. Der er eksempler på at individer har fulgt efter en hvalkiggerbåd i over en halv time. Andre individer er mere sky. Vågehvalen er rapporteret at have vandret op til 9000 km, men der forekommer også bestande der stort set er stedfaste.

Forplantning:

Hunner og hanner bliver kønsmodne omkring 6-8 år gamle, når de er hhv 732 cm og 675 cm lange. Parringer og fødsler finder sted fra vinter til tidligt forår. Føder en enkelt unge hvert år eller hvert andet år. Tvillingefødsler er ikke kendt for denne art. Drægtigheden varer 12 måneder og diegivning 3-6 måneder.

Fødevalg:

Stimefisk som sild og lodde samt små krebsdyr.

Naturlige fjender:

Formentlig spækhuggeren.

Relation til mennesket:

I mange år blev der drevet vågehvalfangst især langs den norske kyst, ved Grønland, Island og Canada. Med undtagelse af Grønland ophørte denne fangst i 1985, da en 10-årig totalfredning af alle kommercielt udnyttede hvalbestande blev indgået. Siden 1994 drives der atter vågehvalfangst fra norsk side. Det drejer sig om mellem 200-400 dyr årligt, der nedlægges langs norskekysten og i den nordlige Nordsø. Grønlandske fangere har ligeledes en årlig kvote på 150 dyr. Vågehvaler kan også blive indviklet i fiskeredskaber og herved utilsigtet blive dræbt.

Lignende arter:

På større afstand kan vågehvalen forveksles med finhval og sejhval. Vågehvalen bøjer halen langt mere end de to andre finhvalarter. Tæt på er det spidse hoved og de hvide bånd på lufferne umiskendelige. Døglingens rygfinne minder både i størrelse og med rygfinnens placering en del om vågehvalen. Hovedets form er dog meget anderledes.

Danske fund og observationer:

Ses hvert år i den danske del af Nordsøen (f.eks Gormfeltet). Observeret i Øresund i 1995, i Vejle Fjord og i det nordlige Lillebælt i

1999/2000 og i Gamborg Fjord, Kolding Havn og Århus Havn 2002.
Herudover fund ved den tyske østersøkyst i 1999, 2000, 2001 og 2002.
I 2003 blev en levende hval fanget i net ved Skagen og mærket med
radiosender.

Tekst: Carl C. Kinze

Da di